

ΙΔΡΥΣΗ/ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΜΣ

(σύμφωνα με το Ν. 4957/2022 άρθρα 80-89)

Η ίδρυση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών περιλαμβάνεται στο πολυετές αναπτυξιακό σχέδιο κάθε Τμήματος/Σχολής και εντάσσεται στο στρατηγικό σχεδιασμό του Α.Ε.Ι.

Τα Π.Μ.Σ., τα οποία μπορεί να οργανώνονται από ένα ή περισσότερα Τμήματα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, στην ανάπτυξη της έρευνας και στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας. Διέπονται από επιστημονική συνοχή, έχουν αντικείμενο συγγενές προς τα επιστημονικά πεδία του Τμήματος που τα οργανώνει και πληρούν τις προϋποθέσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών.

Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας των Π.Μ.Σ. μπορεί να γίνεται διά ζώσης ή με μεθόδους σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εν όλω ή εν μέρει. Με κοινή Υ.Α. καθορίζονται οι προϋποθέσεις οργάνωσης προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ζητήματα σχετικά με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και τεχνικών για την ηλεκτρονική εξ αποστάσεως αξιολόγηση φοιτητών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΜΣ

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, τα βήματα για την ίδρυση/τροποποίηση ενός Π.Μ.Σ. περιλαμβάνουν :

- ✓ Εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος
- ✓ Γνώμη της Κοσμητείας
- ✓ Γνώμη της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Π.Θ.
- ✓ Απόφαση Συγκλήτου για την ίδρυση και το φάκελο πιστοποίησης του Π.Μ.Σ. από την Ε.Θ.Α.Α.Ε.
- ✓ Πιστοποίηση από την ΕΘ.Α.Α.Ε.
- ✓ Επικαιροποίηση της απόφασης της Συγκλήτου
- ✓ Δημοσίευση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ
- ✓ Κοινοποίηση της απόφασης ίδρυσης στο Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.

A. Εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος με την οποία καθορίζονται όλα τα ζητήματα που διέπουν την οργάνωση, λειτουργία και διαχείριση του Π.Μ.Σ. και ρυθμίζονται κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

- α) ο τίτλος του Π.Μ.Σ. και του διπλώματος που απονέμεται,
- β) το αντικείμενο και ο σκοπός του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση αυτού,

- γ) η χρονική διάρκεια λειτουργίας του Π.Μ.Σ., η οποία δεν δύναται να είναι μικρότερη από πέντε (5) έτη, με δυνατότητα παράτασης, με την επιφύλαξη της μη πιστοποίησής του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος,
- δ) οι κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτές και τα λοιπά κριτήρια που είναι απαραίτητα ή συνεκτιμώνται κατά τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων, καθώς και ο τρόπος απόδειξής τους,
- ε) ο τρόπος αξιολόγησης, που δύναται να περιλαμβάνει τη διενέργεια εξετάσεων, την αξιολόγηση φακέλου και την προσωπική συνέντευξη, καθώς και η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων,
- στ) οι ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ., που δύναται να οδηγούν στην απονομή διαφορετικού διπλώματος,
- ζ) το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών ανά ειδικευση, οι τίτλοι και σύντομη περιγραφή (syllabus) των μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων και κλινικών ασκήσεων του Π.Μ.Σ., η διεξαγωγή πρακτικής άσκησης, η εκπόνηση διπλωματικής διατριβής ή η διεξαγωγή άλλων εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων που ορίζονται ως υποχρεωτικές ή επιλογής για την επιτυχή ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ., με αναφορά του αριθμού των πιστωτικών μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System ECTS) που απονέμονται ανά περίπτωση,
- η) ο συνολικός αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απονέμεται ανά ειδικευση Π.Μ.Σ., εφόσον υπάρχουν περισσότερες από μια (1) ειδικεύσεις, ο οποίος δεν δύναται να είναι μικρότερος από εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (ECTS), καθώς και ο αριθμός των ακαδημαϊκών εξαμήνων του προγράμματος,
- θ) η επίσημη γλώσσα διεξαγωγής του προγράμματος και η γλώσσα εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, η οποία δύναται να διαφέρει της ελληνικής,
- ι) ο ανώτατος αριθμός εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών του, ή ο ανώτατος αριθμός εισακτέων ανά ειδικευση του Π.Μ.Σ., εφόσον υφίστανται ειδικεύσεις,
- ια) οι πηγές χρηματοδότησης του Π.Μ.Σ. και το ύψος των τελών φοίτησης, εφόσον καθορίζονται τέλη φοίτησης,
- ιβ) τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των φοιτητών,
- ιγ) η δυνατότητα χορήγησης υποτροφιών με κριτήρια αριστείας, καθώς και παροχής ανταποδοτικών υποτροφιών,
- ιδ) ο τρόπος οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας των Π.Μ.Σ., διά ζώσης ή με μεθόδους σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εν όλω ή εν μέρει,
- ιε) η δυνατότητα παροχής του προγράμματος ως μερικής φοίτησης,
- ιστ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία του προγράμματος και τον κανονισμό λειτουργίας του προγράμματος.

Η εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος συνοδεύεται απαραίτητως από:

α) Αναλυτικό προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για τα πρώτα πέντε (5) έτη λειτουργίας του προγράμματος και περιέχει καταγραφή των αναμενόμενων εσόδων και εξόδων του Π.Μ.Σ.:

- **Ως προς τα έσοδα** αναγράφονται οι πηγές χρηματοδότηση και τα αντίστοιχα ποσά- αναμενόμενες εισροές από κάθε πηγή χρηματοδότησης. Οι πόροι ενός Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 84, δύνανται να προέρχονται από: α) τέλη φοίτησης, β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, γ) κληροδοτήματα, δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.
- **Ως προς τα έξοδα** αναγράφονται οι κατηγορίες των λειτουργικών εξόδων, και τα αντίστοιχα ποσά- αναμενόμενες εκροές, τα οποία κατανέμονται σε:
 - ✓ δαπάνες εξοπλισμού και δαπάνες λογισμικού,
 - ✓ δαπάνες χορήγησης υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς φοιτητές,
 - ✓ δαπάνες αναλωσίμων,
 - ✓ δαπάνες μετακινήσεων διδασκόντων του Π.Μ.Σ.,
 - ✓ δαπάνες μετακινήσεων φοιτητών του Π.Μ.Σ. για εκπαιδευτικούς σκοπούς,
 - ✓ αμοιβές διδασκαλίας τακτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. και ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων που συμμετέχουν στην οργάνωση του Π.Μ.Σ.,
 - ✓ αμοιβές έκτακτου διδακτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. που συμμετέχουν στην οργάνωση του Π.Μ.Σ.,
 - ✓ αμοιβές διδασκαλίας προσωπικού της παρ. 5 του άρθρου 36 του ν. 4485/2017
 - ✓ αμοιβές διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης,
 - ✓ λοιπές δαπάνες, όπως ιδίως έξοδα δημοσιότητας προβολής, αγοράς εκπαιδευτικού υλικού, οργάνωσης συνεδρίου, δαπάνες εργασιών πεδίου
- Οι αμοιβές του τακτικού διδακτικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού αφορούν εργασία που υπερβαίνει τις κατά νόμο υποχρεώσεις τους.
- Σύμφωνα με την περίπτ. α' της παρ. 4 του άρθρου 84 του ν. 4957/2022 **το τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης** παρακρατείται από τον ΕΛΚΕ για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ.
- Επί των εσόδων που προέρχονται από α) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, β) κληροδοτήματα και γ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα γίνεται παρακράτηση υπέρ ΕΛΚΕ **σε ποσοστό 12%** .

β) Μελέτη σκοπιμότητας του προς ίδρυση προγράμματος, στην οποία εκτίθενται αναλυτικά οι επιστημονικοί και κοινωνικοί λόγοι που καθιστούν αναγκαία και σημαντική τη λειτουργία του Π.Μ.Σ., η επιστημονική του συνοχή, η σύνδεσή του με τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου του Τμήματος που παρέχονται, το διδακτικό προσωπικό που αναμένεται να διδάξει στο Π.Μ.Σ., το υπάρχον διδακτικό προσωπικό του Τμήματος με συναφές γνωστικό αντικείμενο, καθώς και το λοιπό προσωπικό που πρόκειται να υποστηρίξει την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ.

γ) Έκθεση βιωσιμότητας και τεκμηρίωσης ύπαρξης βασικής υποδομής και αναγκαίου εξοπλισμού του προς ίδρυση προγράμματος, που περιέχει ιδίως τα εξής:

- αναγραφή των προγραμμάτων Π.Μ.Σ. που οργανώνονται από το Τμήμα και αιτιολόγηση της διαθεσιμότητας/ύπαρξης των υποδομών και της δυνατότητας του διδακτικού προσωπικού να εμπλακεί σε ένα επιπλέον πρόγραμμα χωρίς να αμελήσει τις κατά νόμο υποχρεώσεις του.
- αναγραφή των προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου (γνωστικού αντικειμένου) που οργανώνονται στην ημεδαπή - ενδεικτική μελέτη προσφοράς και ζήτησης του συγκεκριμένου αντικειμένου στην ημεδαπή είναι επιθυμητή.
- τις εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης που προβλέπονται, πλην της αύξησης των τελών φοίτησης, αν ο αριθμός των φοιτητών δεν είναι ο αναμενόμενος για να υλοποιηθεί ο προτεινόμενος προϋπολογισμός.
- η υλικοτεχνική δομή, ο εξοπλισμός και οι κτηριακές υποδομές που αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία του προγράμματος.
- η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του Π.Μ.Σ. διά ζώσης ή με μεθόδους σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εν όλω ή εν μέρει.

δ) Κανονισμός Λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

ε) Επιστολή του Διευθυντή του ΠΜΣ (μόνο στην περίπτωση τροποποίησης), στην οποία θα περιγράφονται οι προτεινόμενες αλλαγές με τεκμηριωμένη αιτιολόγησή τους και θα βεβαιώνεται αν τροποποιούν ή όχι: **ι)** τον τίτλο του ΠΜΣ και του διπλώματος που απονέμεται, **ιι)** το αντικείμενο και τον σκοπό του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση αυτού και **ιιι)** τις ειδικεύσεις του ΠΜΣ που δύνανται να οδηγούν σε απονομή διαφορετικού διπλώματος (αν υπάρχουν).

Β. Γνώμη της Κοσμητείας.

Με επιμέλεια του επισπεύδοντος Τμήματος η Εισήγηση της Συνέλευσης με όλα τα συνοδευτικά έγγραφα αυτής αποστέλλονται στην Κοσμητεία της Σχολής. Η Κοσμητεία διαβιβάζει το φάκελο ίδρυσης μαζί με το πρακτικό της συνεδρίασής στη Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων.

Γ. Γνώμη της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Με επιμέλεια της Διεύθυνσης Ακαδημαϊκών Θεμάτων ο φάκελος ίδρυσης προωθείται στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών προκειμένου να εκφράσει τη γνώμη της.

Δ. Απόφαση της Συγκλήτου .

Δια μέσω της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, η πρόταση ίδρυσης προωθείται στη Σύγκλητο για τη λήψη απόφασης.

Ε. Πιστοποίηση του Π.Μ.Σ. από την ΕΘ.Α.Α.Ε.

α. Νέο Π.Μ.Σ.

Μετά την έγκριση της Συγκλήτου, η Γραμματεία του Τμήματος αποστέλλει την πρόταση πιστοποίησης στη ΜΟΔΙΠ. Με ευθύνη της Γραμματείας της ΜΟΔΙΠ, η πρόταση πιστοποίησης του υπό ίδρυση Π.Μ.Σ κατατίθεται στην ΕΘ.Α.Α.Ε.

β. Τροποποίηση ΠΜΣ

Αν τροποποιηθεί η απόφαση ίδρυσης, απαιτείται εκ νέου πιστοποίηση του Π.Μ.Σ. από την ΕΘ.Α.Α.Ε., εφόσον η τροποποίηση αφορά: 1) το αντικείμενο το σκοπό του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση αυτού και 2) τις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ., που δύναται να οδηγούν στην απονομή διαφορετικού διπλώματος.

ΣΤ. Επικαιροποίηση της απόφασης της Συγκλήτου.

Μετά την πιστοποίηση του ΠΜΣ από την ΕΘ.Α.Α.Ε. η Σύγκλητος επικαιροποιεί την απόφασή της, η οποία αποστέλλεται για δημοσίευση.

Ε. Δημοσίευση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ στο ΦΕΚ.

Με ευθύνη της Διεύθυνσης Ακαδημαϊκών Θεμάτων αποστέλλεται στο Εθνικό Τυπογραφείο για δημοσίευση η Απόφαση της Συγκλήτου.

Στ. Κοινοποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ στο ΥΠΑΙΘΑ.

Η απόφαση ίδρυσης Π.Μ.Σ. κοινοποιείται στον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΙΔΡΥΣΗ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟΥ/ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΜΣ

- Δύναται να οργανώνονται Π.Μ.Σ. από περισσότερα από ένα (1) Τμήματα του ίδιου (**Διατμηματικά**) ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής (**Διδρυματικά**).

Μεταξύ των συνεργαζόμενων Τμημάτων καταρτίζεται **ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας**, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της Εισήγησης της Συνέλευσης και των συνοδευτικών εγγράφων, τις υποχρεώσεις κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος, τον αριθμό των μελών της επιτροπής προγράμματος σπουδών, τη συμμετοχή και την εκπροσώπηση κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος στα όργανα του Π.Μ.Σ., τη διαδικασία ανάδειξης του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., το Α.Ε.Ι. που αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος, τη μεθοδολογία κατανομής των πόρων του Π.Μ.Σ. και κάθε άλλο θέμα που είναι αναγκαίο για την εύρυθμη λειτουργία του. Το **ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας** εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος.

Στην περίπτωση Διδρυματικού Π.Μ.Σ. η απόφαση ίδρυσης επισπεύδεται από το Α.Ε.Ι. που αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος.

- Δύνανται να οργανώνονται Π.Μ.Σ. από Τμήμα του Π.Θ. σε σύμπραξη με Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, την Ακαδημία Αθηνών, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, ιδρύματα και ερευνητικούς οργανισμούς της αλλοδαπής, ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς, καθώς και αναγνωρισμένους επιστημονικούς φορείς και ενώσεις που λειτουργούν υπό τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Δεν επιτρέπεται η σύμπραξη με εκπαιδευτικούς φορείς μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης του ν. 3696/2008 (Α' 177). Σε περίπτωση συμπράξεων με φορείς που δεν παρέχουν ισότιμη εκπαίδευση και ισότιμα πτυχία με τα Α.Ε.Ι., η ακαδημαϊκή λειτουργία του Π.Μ.Σ. ανήκει αποκλειστικά στο Π.Θ.

Η Σύγκλητος του Π.Θ. εγκρίνει το **ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας** για την οργάνωση αυτών των κοινών Π.Μ.Σ., το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα στοιχεία της Εισήγησης της Συνέλευσης και τη συνεισφορά κάθε συνεργαζόμενου φορέα σε ανθρώπινους πόρους, χρήση εργαστηριακών υποδομών και πρακτική άσκηση.

ΙΔΡΥΣΗ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΜΣ

- Είναι δυνατή η οργάνωση Π.Μ.Σ. σε συνεργασία με ιδρύματα της αλλοδαπής (**Διακρατικά Π.Μ.Σ.**).

Και στην περίπτωση αυτή καταρτίζεται **ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας**, το οποίο, εκτός όλων των άλλων, προβλέπει αν η επιτυχής ολοκλήρωση του κοινού Π.Μ.Σ. συνεπάγεται την απόκτηση ενός ενιαίου τίτλου σπουδών από τα συνεργαζόμενα ιδρύματα ή την απόκτηση διακριτών τίτλων σπουδών από κάθε συνεργαζόμενο ίδρυμα.

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών ενός Τμήματος μπορούν να συνεργάζονται οικονομικά μέσω της ίδρυσης ενός **κοινού έργου/προγράμματος (Κοινό Π.Μ.Σ.)**. Η χρηματοδότηση των κοινών αναγκών και δράσεων των Π.Μ.Σ. του Τμήματος γίνεται από πόρους των συνεργαζόμενων Π.Μ.Σ. που διατίθενται προς αυτό για δαπάνες που έχουν ως στόχο την κάλυψη κοινών αναγκών. Με τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών καθορίζεται το ανώτατο ποσοστό επί των συνολικών ετήσιων εσόδων κάθε Π.Μ.Σ. που δύναται να διατίθεται προς το Κοινό Π.Μ.Σ..

Το **κοινό έργο/πρόγραμμα (Κοινό Π.Μ.Σ.)** είναι χωρίς σαφή ημερομηνία λήξης και διαθέτει αυτοτελή προϋπολογισμό.

Με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών του Π.Θ., κατόπιν κοινής εισήγησης των Διευθυντών των συνεργαζόμενων Π.Μ.Σ. του Τμήματος, εγκρίνεται:

- η αποδοχή διαχείρισης του κοινού έργου/προγράμματος (**Κοινό Π.Μ.Σ.**) και το ποσοστό επί των ετήσιων εσόδων του Π.Μ.Σ. με το οποίο χρηματοδοτείται το έργο/πρόγραμμα
- καθορίζεται ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου, που είναι ένας (1) εκ των Διευθυντών των Π.Μ.Σ. που χρηματοδοτούν το έργο.

Η διενέργεια δαπανών πραγματοποιείται κατόπιν κοινής εισήγησης των Διευθυντών των Π.Μ.Σ. που χρηματοδοτούν το έργο/πρόγραμμα (Κοινό Π.Μ.Σ.).